N^RO 96.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 30 Listopada V. S. ROKU 1810.

S. PETERZBURG V. S d. 18 listopada. Wielkorządzca Gruzyi Generał od kawaleryi Tormansow, przysłał temi dniami nowe doniesienia, których treść następna. Czynności woienne wtey stronie państwa zupełnie przerwane. Kiedy teraz ustało wszelkie niebezpieczeństwo naiazdow nieprzyiacielskich. GM. Symanowicz zaymuie się wnętrznem urządzeniem prowincyi. Można zapewnić że narod Imiretyński przy naywiększem natężeniu sił swoich poznał ich słabość, i że doświadczywszy skutków smutnych nierozsądnie przedsiewziętey woyny, nie da się uludzić przez chytre i fałszywe poszepty buntowników chciwych panowania, tym więcey im bardziey oddawna pragną żyć pod szczęśliwym cieniem Rossyyskiego berła— Trzy masztowy okręt turecki, uzbroiony trzema działami, noszący 45 ludzi, zawinął niepostrzegłszy się do przystani Suchumskiey twierdzy, niebacząc że na wałach powiewała flaga Rossyyskiego państwa. Ten statek miał opatrzyć twierdzę lawetami żywnością i solą oraz innemi rzeczami, których potrzebowała załoga turecka. Wszystko to niespodzianie dostało się w zdobycz naszą, a komendant okrętu z całym ludem poszedł w niewolą.

PARYZ 17 listopada: (z Franc, monitora z) Imperator wezwał okolnym listem wszystkich biskupów i arcybiskupów do odprawienia publicznych modłow za zdrowie Imperatorowey Ludwiki od którey szczęśliwego rozwiązania zależy los wielu ludow. Dwor powrócił do stolicy z Fontenebleau. Królowa Szwedzka z synem swoim Oskarem wyiechawszy z tąd d. 9 udała się do Morfontaine na pożegnanie z Królową hiszpańską swoią siostrą i dotąd ieszcze tam znayduie się. Sławny żeźbiarz Niemiecki Zaunes został wezwany przez Napoleona, ażeby wylał z bronzu statuę Cesarza Franciszka, ktora ma bydź postwioną na placu pod appartamentami Ludwiki.

Wczora pokazał się ważny wyrok Imperatora d. 12 podpisany; stanowiący los Rzeczypospolitey Walezyyskiey. „Gdy droga wielka przez górę Simplon, łącząca Francyą z Włochami, wygodna 6ociu milionom ludzi, kosztuiąca iuż przeszło 18 millionow, mogłaby stać się niepożyteczną i daremną, gdyby niemiała zupełnego bezpieczeństwa ani tych wszystkich swobod iakich handel wyciąga; gdy kray Walezyski niedotrzymał żadnego z przyiętych obowiązkow, kiedy na otworzenie Alpow rozkazaliśmy przedsiewziąć wielkie roboty; chcąc nadto położyć koniec anarchii ten kray uciskaiącey oraz zniszczyć nieszczęśliwe fakcye rozdzieraiące tę prowincyą postanowiliśmy i postanawiamy co następuie (Ar 1. Kray Wallezyyski przyłącza się do państwa. (Ar 2. Ten kray nosić będzie imie departamentu Simplon. (Ar 3. Ten departament należeć będzie do 7mey dywizyi. (Ar: 4 Ten kray ma bydź obięty natychmiast w imieniu naszem i rządzony przez resztę tego roku przez Kommisarza generalnego (Art: 5. Wszyscy Ministrowie obowiązani spełnić ten wyrok „ podpisano, Napoleon— Generał dywizyi Cezar Berthier mianowany General-Kommisarzem tego kraiu.

Minister morski Decres powrócił z podróży przedsięwziętey na obiechanie portow holl. Zburzone fortyfikacye Flessyngi nie maią bydź podniesione. Antwerpia połączy wygody dwuch portów. Na werftach tego portu iuż leży zbudowany okręt nowy. W Brest, Toulon, i w innych portach ciągle z niezwczaynym pośpiechem pracuią. Na osadzenie tylu okrętów kraie nadmorskie dostarczaią maytków. Hamburg, Bremen, Libeka, Wizmar, Rosztok, i inne miasta obowiązane dostarczyć pewną liczbę ludzi morskich. O warunkach tego zaciągu naucza dostatecznie wyrok co do Illiryi wydany, który iest w tych słowach (Ar: 1 Illiryа ma dostarczyć do flotty morza srzodziemnego 400 maytkow wyborowych. (Ar: 2 Każdy z tych ludzi powinien mieć od 22 do 30 lat, zdrowie, siłę, oraz doświadczenie odbytych 3 kampanii na okrętach 15ociu beczkowych. (Ar 3 Każdy z nich iako maytek wyborowy, otrzyma przybywszy do Tulonu 50 frankow. (Ar 4 Dla tych maytkow przeznacza się na miesiąc 30 frankow żołdu (Ar 5 Z tey pensyi odbierać będą część trzecią w miesiąc a dwie trzecie części przy zamknięciu każdey kampanii. (6 z tey ostatniey części mogą przeznaczać co miesiąc 8 frankow dla swoiey familii. (Ar 7 Ci maytkowie formuią 4 dywizye: Raguzańską, Zara, Fiume, i Tryestu. (8 Do tych mieysc przybywszy odbiorą mundur, 3 koszule, 2 pary trzewikow, ponczoch pantalionow i z góry całą pensyą. (9 Ci ludzie maią prawo na okrętach naszych do wszystkich stopniow w miarę zasługi " M. Marmont na skutek tego wyroku wydał odezwę zachęcaiąc morskich ludzi do zaciągu dobrowolnego; przyrzekł 50 frankow dawać na rękę każdemu ochotnikowi; obok tego zapowiedział, że ieżeli do 15 grudnia liczba 400 niebędzie pełna, losem będą zmuszeni do służby i iuż natenczas niebędą mieli prawa do nadgrody. Równe za-

ciągi maytkow nakazane bydź maią po innych prowincyach nadmorskich.

Kiedy stosy towarow z fabryk ang. palą się w Niemczech, równie smutny los potkał sławną flottę ang od 600 żaglow na morzu baltyckim. Admirał Saumarez dowiedziawszy się że okręty angielskie we wszystkich portach północnych skazane na konfiskatę, zatrzymał na morzu wszystkie okręty, oprócz 14 które wbiegły do Piławy. Dnia 21 pazdziernika po trzydniowych gwałtownych wiatrach nastąpiła straszliwa burza, o iakiey nipamiętaią na morzu Baltyckim. Wiadomości z Królewca i Stralzundu donoszą, że ona rozproszyła całą flottę: przeszło 200 okrętow na piaskach uwięzło; tyleż o brzegi i skały roztrąconych zostało: drugie unikaiąc zguby na morzu wbiegły do portow Pruskich. Podług ludzi wiadomych ładunek tey flotty wynosił 150 millionow liwrow. Z tych do portow duńskich korsarze wprowadzili lub rząd skonfiskował na 40 mill; morze pochłonęło 35 mill; strata w okrętach zepsutych wynosi 20 mill: większa część sczątkow w portach pruskich skonfiskowana. Konsulowie nasi Clerembeault w Królewcu; Eberlesquel w Elblągu, Radzca stanu Jordan, i Radzca tayny Henry znakomicie popisali się w zadaniu tego wielkiego ciosu handlowi ang: 32 okręty z towarami osadowemi skonfiskowane zostały—Kupcy Biskayscy i Asturyyscy otrzymali wiadomości z Londynu od korrespondentow swoich o wielkim przestrachu kupcow ang: bankructwa codziennie pomnażaią się: kapitaliści lądowi ściągaią swoie summy z banku Londyńskiego. Okręty w Gothenburgu i innych portach północnych nie odbieraraią czwartey części swoiey wartości. Wszyscy kupcy lądowi lękaiąc się powszechnego bankructwa zrzekaią się wszelkich związkow—Dnia 10 i 11 listopada na Oceanie panowała burza podobna do Baltyckiey, zerwała groble; napełniła wodą morską ulice i sklepy miast nadmorskich; brzegi okryte zostały ułomkami rozbitych okrętow. W Paryżu nawet dnia tego doświadczono skutkow wichru morskiego. Zamek Compiegne znacznie został uszkodzony.

Publiczność nasza od nieiakiego czasu nieczyta żadnych rapportow z Hiszpanii i Portugallii. Monitor wczorayszy pod artykułem z Madrytu d. 26 pazdziernika położył te słowa,, Podług odebranych wiadomości z Portugallii, woysko fr: postępuie z iednego zwycięztwa do drugiego " Gazeta fr: dodała te wyrazy „ Przez nadzwyczayną drogę odebraliśmy wiadomości z główney kwatery woyska port. dochodzące do d. 1 listopada. Woysko stoi o kilka godzin drogi od Lizbony: straże przednie oglądaią pyszne wieże królewskich zamkow. Anglicy zatrudniaią się wsiadaniem na okręty. Woyska fr maią do zbytku wszelkiey żywności. Gotuią się do tryumfalnego weyścia do Lizbony " Jeszcze Monitor umieścił taki artykuł „ z Fecamp 12 listop. Jeden francuz z Portsmoutch przybyły powiada o wiadomości d. 1 … o południu w Londynie rozgłoszoney względem powrótu woyska ang. i przygotowania w Gosport szpitalo w na 9000 chorych i rannych. Tę wiadomość przyniosł do Londynu Adiutant Lorda Wellington. Jerzy 3ci miał się gorzey. Interessa wszystkie były zastanowione. Wiadomości lądowe sprawiły trwogę i nieufność. Kredyt i papiery publiczne spadaią."

Z powodu ogłoszenia przez pisma ang. że Rząd ang. dokłada wszelkiey usilności dla uwolnienia ieńcow ang: z niewoli fr, monitor położył następne uwagi.,, Jeżeli chcecie uwolnić swoich współrodakow, bądźcie sprawiedliwi. Wymieniaycie osobę za osobę, i stopień za stopień. Za francuzow przyymiycie anglikow, hiszpanow i portugalczykow. Bez czego żadna wymiana ani teraz ani potym nastąpić niemoże. Kiedy wam proponuią układy do pokoiu, powiadacie że niemożecie do nich przystąpić bez insurgentow hiszp: kiedy zaś idzie o wymianę ieńcow, niechcecie do niey przypuścić ludzi wziętych w niewolą w kraiach przyiacioł waszych. Dla czegoż niechcecie przyymować Galicyanow? którzy obok was bili się, którzy walcząc dla zasłony ustępu G. Moore w niewolą poszli. Dla czegoż macie wyłączać z wymiany żołnierzy Cuesta? którzy w ucieczce waszey w tylney straży potykali się, którzy u was przyiowszy służbę ofiarowali się Wellingtonowi, którzy zasłonili waszą ucieczkę za Tagus i sami nakoniec w przeprawie dostali się nam w niewolą. Jakże! niechcecie wymieniać hiszpanow! którzy z wami z Cadix na wycieczki wypadaiąc dostali się w niewolą! Woysko broniące Rodrigo i Almeidy, za waszą namową, na zasłonienie waszego woyska, żołnierze poświęceni na ofiarę waszemu interesowi, maią bydź opuszczeni! Anglia i Francyaze swoiemi przyiaciołmi składaią przeciwne massy 2. Azatym ludzie przez was namówieni uzbroieni, opłaceni, umundurowani, za wasz interess, z waszą bronią, obok was potykaiący się, powinni bydź przyięci w wymianie. Wciągu całey negocyacyi gabinet ang. szukał wybiegow, a skutek pokazał, że nie zgadza się na główną zasadę. JP. Mackenzie po dwakroć prosił o pasporta w ciągu dwuch miesięcy i nakoniec opuścił Morlaix. Niebył to dyplomatyk, ale raczey szpieg rządu ang. Nikt niemoże gorzey postąpić iak JP. Mackenzie. Nadużył sobie daney wolności, przebiegał na mil 10 prowincyą, utrzymywał korrespondencye, sprzeciwił się prawom policyi kraiowey; dopuścił się wszystkich niegrzeczności młodego człowieka bez doświadczenia i roztropności. JP. Mackenzie na końcu woyny 1805 należał do wypadkow w Cattaro potym był agentem czarney sprawy w Kopenhadze: słowem podobny do Dracka, Wickhama i Jacksona. Jeżeli ministrowie ang. anglicy chcą do prawdy negocyować umieią wybierać ludzi: kiedy chcieli pokoiu w 1801, przysłali Lorda Cornvalis, męża otwartego, charakteru i zdania sprawiedliwego. Anglia ma nader wielu szanownych mężow, iakoteż posiada zbytek politycznych Figarow, oraz naczelnikow szpiegow, podpalaczow, i morderców. Jeżeli szczerze chce traktować z Francyą, łatwo to poznać po ministrze wyznaczonym. Sprawiedliwość i rozsądek powinien bydź zasadą traktatu. Można oszukać nieoświeconych Nababow Indyyskich, lecz niepodobna omanić żadne:

go żadnego narodu oświeconego w Europie.

LONDYN 10 listopada. (z Franc Alton Hmb:) Dnia 4 Admiralicya wysłała gońca stanu do Morlaix z depeszami do JP. Mackenzie. Niczego niechce zaniedbać rząd nasz dla uwolnienia spółrodakow, okrótnym sposobem tak długo w niewoli zatrzymanych — Ostatnia burza wiele szkody uczyniła; flotta kupiecka wyprawiona na morze baltyckie bardzo wiele ucierpiała— Do Plymouth posłano rozkazy, ażeby w szpitalach tamecznych przygotowano 2500 łóżek dla chorych—Zdrowie królewskie polepszyło się; iednak puls bije do 120 razy na minutę. Publiczność bardzo niekontenta z rapportow lekarzy; wszystkie nader są krótkie i bardzo ogólne. Niepewność ta pomnaża powszechną troskliwość. Parlament zgromadzi się d. 15. Lord kanclerz rozesłał listy do reprezentantow ażeby zebrali się w iak nayWiększey liczbie. Posiedzenie są zaięte rozmowami względem regencyi. Przypominaią teraz spory 1788 roku w czasie podobney choroby króla. Fox twierdził że regencya należy do następcy tronu; Pitt utrzymywał że syn niema do niey żadnego prawa póki oyciec żyie, że lud od którego wszelka władza pochodzi, może wszystko w tey mierze stanowić. Jakoż nader ograniczoną władzę nadał Parlament Xciu Wallii. Niewiadomo co dzisiay nastąpi. Królowa zasmucona nieszczęściami swoiey familii zachorowała. Król mężnym sercem przyioł wiadość o śmierci królewny Amelii; i długo rozmawiał o iey cierpieniu.

Wiadomości z portow fr. znać daią, że Napoleon, niemaiąc dosyc maytkow na osadzenie zbudowanych okrętow, wydał rozkaz zebrać na brzegach hiszp. iak nayWiększą liczbę morskich ludzi: uskuteczniono ten wyrok i batalionami posyłaią maytkow do Antwerpii— Z morza południowego, z nowey Hollandyi, którą nazywaią 5tą częścią świata, przybyły okręt przyniosł butelkę tam znalezioną z listami, iak mowią sławnego wędrownika La Peyrouse. Te pisma przed 17 laty nastałe oddano Margrabiemu Wellesey — Z Ameryki donoszą że zarazliwa gorączka grasuie na wyspie Cuba— Montevideo oświadczyło wierność swoią dla Junty w Cadix. G. Liniers z synem i zięciem swoim, iakoteż gubernator Kordowy zostali wzięci w niewolą. Junta w Bouenos-Ayres przerwała wszelkie związki handlowe z Montevideo.

WIEDEN d. 20 listopada. (z Berlin, Prag:) W królestwie wirtemberskim kawa zupełnie zabronioną została: państwo nasze niema wolnego dowozu; Francya strudniła handel tego produktu. Dla iey zastąpienia wysilaią się teraz wynalezieniem Surrogatu: pisma Paryskie iuż ogłosiły że on znaleziony; lecz nasi lekarze twierdzą iż niema dotąd nic znaiomego coby mogło kawę zastąpić; a że wiele iest osob ztąd cierpiących, przeto podaią proiekt ażeby aptekom wolno było ią przedawać i lekarzom po uncyi dla istotnie potrzebuiących zapisywać. Kawa naypierwiey zaczęła bydź uprawianą w Arabii, tak nazwaney szczęśliwey. Ztamtąd przeniesiono ią w połowie 1750 wieku do Azyi i Ameryki. Corok Arabia wysyła za granicę do Turcyi Persyi i Anglii przeszło 70 milionow funtow kawy, i ta iest lepsza od Jndyyskich; u kupcow znaioma ona iest pod imieniem kawy z Meki, dla tego, że w tym porcie wielkie są zapasy i że ztąd wyprowadza się.

Mimo wszystkich usilności rządu, papiery publiczne coraz bardziey spadaią. Niedawno cena gotowizny doszła do 700 w papierach. Dobra lenne koronne, szkolne, kościelne, funduszowe w Czechach, Morawii, Austryi i Galicyi, na przedaż ogłoszone wynoszą 126 mil: Graf S. Leu przeszły król holl kupił za 200000 dobra w okolicy Gratz, gdzie mieszkać będzie do polepszenia zdrowia. Były Elektor haski ma kupić opactwo Melck. O summy iemu należące, scisła indagacya iest naznaczona przez Jmperatora fr. w kraiach ligi reńskiey, ażeby iego dłużnicy oddawali należne kapitały do skarbu fr. Blisko następuiący seym węgierski ma zdecydować względem losu interessow skarbowych monarchii naszey.

Od granic turec. donoszą, że Warna opasana a Widdin do półowy w perzynę obrócony; że ostatnia bitwa pod Łosnicą kosztowała Serbom i Turkom 6000 ludzi. Ostatnia poczta ze Stambułu doniosła że Szach Perski prosił i otrzymał pokoy od Rossyi. Za tym przykładem, skłoniła się do mysli spokoynych Porta ottomańska, przekonana kampanią tegoroczną, o wyższości potęgi Rossyi i waleczności iey woyska, w którey zamiast odzyskania straconych prowincyi W. Wezyr przy nayWiększem sił natężeniu musiał mieć się odpornie i bydź swiadkiem iak twierdze Naddunayskie iedne po drugich padały. Pierwszym warunkiem następnego pokoiu ma bydź odstąpienie lewego brzegu Dunaiu.

SZTOKOLM 15 listopada (z Hamb. Zusch: Alton) Dnia 10 z wielką uroczystością religiyyną i cywilną, przy odgłosie dział i dzwonow, z processyami, paradą woyskową i całą wystawą królewską zamknięte zostały obrady Seymowe i Stanow Szwedzkich przez mowy marszałkow Króla i inne akta w takich okolicznościach zwyczayne. Mianowicie ogłoszono że pensya dla Królewicza przeznacza się 100 t. talerów w papierach, które w gotowiznie wynoszą 6666. Co do przeszłego króla Gustawa Adolfa, stany postanowiły, iż wczesnie stanom oznaymić obowiązany gdzie mieszkanie obiera, ieżeli chce otrzymać dochod przeznaczony, w przeciwnym razie traci prawo do pensyi. Na tymże posiedzeniu przeczytano akt przyięcia nauki Lutra przez Krolewicza, który iest następney treści.

Ru 1810 pazdz. 19 w Helsynger w domu konsula szwedzkiego w obecności Barona Oxenstierna, Grafa Merner, doktorow, proboszczów i innych wielu szwedow, nazwiskami w protokule wymienionych, Arcy biskup Lindholm urzędowie powitawszy Xcia Jana Baptystę Juliusza następcę tronu szwedzkiego, oddał list Królewski i prosił o wyznanie wiary, przekładaiąc że podług praw kardynalnych, królowie szwedzcy i ich następcy bydź powinni wyznania Auszpuskiego 1530 obiasnionego przez zbiór Upsalski 1590. Azatym prosił o pozwolenie

przełożenia królewiczowi pytań stosownych w rozumieniu że wyznanie 1530 na Seymie Auszpurskim przed Cesarzem Karolem 5 przez Rzeszę protestańską uczynione bydź musi ienu wiadome. Przeto zapytał? Krolewiczu! czy uznaiesz i przymuiesz naukę w powyższych aktach zawartą? Czy uznaiesz ią za prawdziwą zgodną z Bożym słowem? Czy statecznie trzymać się iey będziesz? Czy będziesz odrzucał wszystkie zwyczaie maxymy religiyne z pomienioną nauką niezgodne? Na każde pytanie z osobna odpowiedział Xże „tak iest" Azatym A. B. prosił Xcia o uczynienie wyznania wiary. Powiedział więc Xże i podpisał „Wierzę w Boga oyca... Jezusa chrystusa... Ducha świętego i kosciol święty chrześciański" Potym królewicz rzekł do A. B. „Od młodości uczony reformy, w Niemczech w 20 letniey woynie przekonałem się, że prawdziwa nanauka słowa Bożego znayduie się w Auszpurskim wyznaniu 1530 Karolowi 5 oddane. Przeto dziś ogłaszam tak z własnego przeświadczenia iakoteż z chęci skleienia się bliżey z ludem szwedzkim, że odtąd znać będę czystą naukę ewangelicką, którą iuż oddawna w sercu moim nosiłem. Azatym królewicz na pismie dał assekuracyą iako uznaie i będzie uznawał naukę ewangelicką 1530 w Auszpurgu złożoną i przez zbior. Upsalski 1590 przyiętą, iako broniċ iey będzie oraz wszelkich innych nauk odrzucać niezaniedba. Odebrawszy ią A. Biskup pobłogosławił Xcia i do Szwecyi zaprosił.

Po rozwiązaniu seymu, kiedy królewicz pokazał się na teatrze, zebrani widze oklaskami długiemi i okrzykami powtórzonemi powitali Xcia—Król westfal; przysłał 3 ordery korony żelazney dla Króla, Xcia, i G. Essen—Na spotkanie królewiczowey wyiechały Hrabine Lewenhaupt i Koskul. Graf Klingspor otrzymał dymissyą. GG. Skioldebrand i Silversparre nowe łaski zyskali—Przez Danią wystawiona będzie linia telegraficzna dla prędkiey komunikacyi—Proiekt formowania kompanii strzeleckich do skutku przychodzi.

MEDYOLAN 7 listopada. (z Frankf: Zell: Alton:) W królestwie naszym ogłoszono wyrok Napoleona przeznaczaiący 200000 lirow na machiny do przędzy bawełny, lnu, wełny i konopi, dla tych rzemieślnikow ktorzy naywięcey wyrabiaią, i którzy zapewnią że 1816 roku wiernie oddadzą skarbowi dziś pożyczaiący się kapitał. Pierwsze mieysce przed innemi trzymaią fabryki w Medyolanie, Wenecyi, Bononii, Brescia, Bergamo, Verona, Cremona, i Como. Równym sposobem zachęcaią się plantacye drzew bawełnianych oraz wyciąg cukru z winogron — Vice-król powrócił do tey stolicy z podróży do departamentow południowych—Kapitan Dubourdieu odprowadził do Ankony flotyllę użytą na zdobycie wyspy Lissa—Handel na morzu adryatyckim ma teraz zupełną swobodę—Załoga 8 t. w Corfu ma dostatek żywności — G. Fontanelli na czele woysk włoskich wtargnoł do kraiu Szwaycarskiego do kantonu Tessin i osadził Roveredo Belenz i wąwoz przez górę S. Bernarda małego prowadzący. W Airolo i Olivono ustanowione są komory celne. Rząd szwaycarski wysłał gońca do Paryża. Włochy skarżą się że Szwaycarowie bawią się kontrabandą i daią schronienie ich konskrypcyonistom. Seym szwaycarski postanowił odtąd konfiskować wszystkie towary z fabryk ang. oprócz machin do przędzy, których co rok za 10 mill; kray potrzebuie, niemogąc mieć z Francyi, ani usiebie zrobić dostateczney liczby—W Neapolu z kawiarni rozeszły się wieści o ważnych odmianach we Włoszech: rząd tameczny musiał wydać odezwę dla uspokoienia umysłow iż nigdy kray nie był tak spokoyny iak dzisiay, że woyska w żadną stronę nie będą ruszone, że pokoy kwitnąć nieprzestanie — Ogłoszono także wyciąg z listu W. Wezyra do Baszy Janiny pod Semendrią obozuiącego pisanego w słowach „Sułtan Mahmud 2 uznał uroczyście Joachima Napoleona iako Króla dwuch Sycylii. To oświadczenie urzędowe" Lawa z wnętrzności Wezuwiusza d. 12 sierpnia wylaną stygną zaczynać gdzieindziey na łokci 50 iest wysoka; zaięła bardzo rozległą przestrzeń. Gdyby ieszcze trochę dłużey buchała góra, iużby nie było ani pięknego miasta Torre del Greco, ani wsi Rosina, ani zamku królewskiego Favorita. Płynące rzeki z Krateru okryłyby te mieysca.

BERLIN d. 24 listopada. (z Berlin: Zuschauer) O handlu ang: ze wszystkich stron przychodzą smutne wiadomości. Burza na morzu Baltyckim rozproszyła 600 statkow. W portach naszych skonfiskowano 54 okręty. W Sztudgardzie Anspach Frankfurcie publicznie spalono towary z fabryk ang. W ostatnim mieście pochłonęły płomienie 400000 ryńskich. W Norymberdze i Auszpurgu zabrano do składow publicznych produkta ang. a osadowych przed awać niegodzi się—Kupiec Lipski Wappler utrzymuiący handel korzenny zbankrutował na 20 t. talerow. W portach holl: budować kazano iak nayspieszniey i iak naywiększą liczbę okrętow. Xże Placencyi zapowiedział urzędowie hollendrom że Imperatorowa przy nadziei.

Krol nasz ustanowił gwardyą obywatelską w Berlinie. Do służby obowiązani od lat 18 do 60 wszyscy bez wyiątku oprócz kalekich i ułomnych, którzy zato opłacać maią na rok od 6ciu do 12 talarow do kassy teyże gwardyi. Dzieli się na trzy korpusy, piechoty, strzelcow i iazdy: ma chorągwie sztandary bębny trąby mundury i muzykę. Organizacya tey gwardyi; za powrótem Feldmarszałka Kulkreutch ułożona. Podobna gwardya po wszystkich miastach państwa pruskiego będzie uformowaną Obowiązana ona pilnować porządku i utrzymywać policyą mieyską. Obszlagi mundurow czerwone angielskiemi, zwane. Broń, karność prawa powaga tey gwardyi też same iakie w woyłku regularnym. Nikt zdolny do służby uwolnić się niemoże, chyba za postawieniem zastępcy, gdyby obowiązki własne niepozwalały.

WARSZAWA d. 2 grudnia. (z Warszaw:) Dziś miasto nasze obchodziło uroczystym sposobem rocznicę koronacyi Jmperatora fr. Inspekcya zdrowia naszego, oświadczyła przez pisma publiczne podziękowanie wszystkim osobom, które, pospieszaiąc z ratunkiem dla cierpiącey ludzkości, opatrzyły szpitale szarpią i bielizną chirurgii potrzebną.